

Hänvisning

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FIN-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson

Jurist Joel Bremlus, +358 (0) 18 25 000 (vxl)
joel.bremius@regeringen.ax

kirjaamo@stm.fi

Ärende

Skrivelse om utkast till statsrådets förordning om undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test

Tjänstemän från landskapsregeringen har 14.10.2021 deltagit i ett muntligt hörande arrangerat av social- och hälsovårdsministeriet gällande utkast till statsrådets förordning om undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test. Enligt utkastet avses förordningen träda i kraft 16.10.2021 och gälla till och med 31.12.2021.

Inledningsvis anser landskapsregeringen att ett muntligt hörande som ovanstående inte är ett sådant utlåtande som avses i 33 § i självstyrelselagen (1991:71) för Åland. Enligt 33 § i självstyrelselagen ska landskapsregeringens utlåtande i saken inhämtas innan statsrådet utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet.

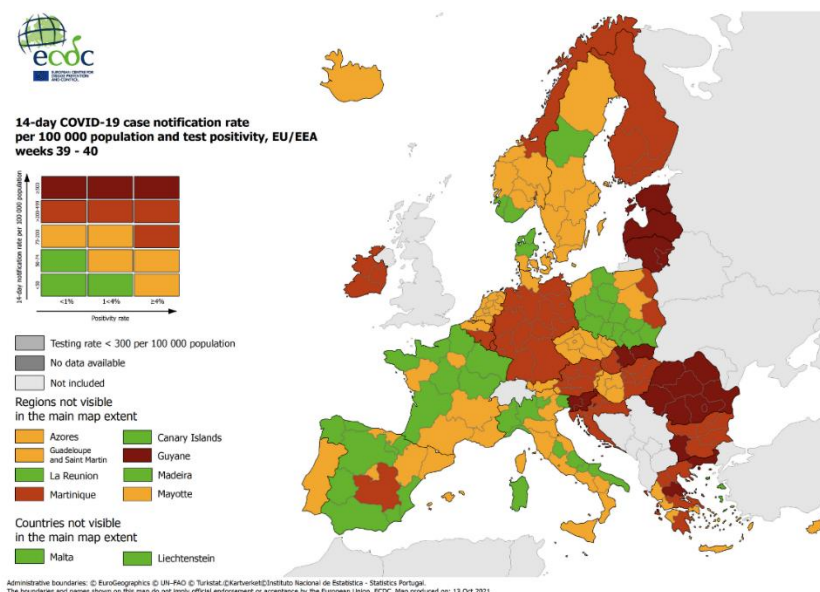
Landskapsregeringen anser inte att utkastet till förordning är förenlig med social- och hälsovårdsutskottets ändringsförslag (ShUB 25/2021 rd) och grundlagsutskottets påpekande om att gränstrafiken mellan Åland och Sverige bör granskas på samma sätt som undantagen för de nordliga gränsområdena (GrUU 35/2021 rd).

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår i sitt betänkande att den grundläggande bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning i 16 § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) preciseras genom att det till bestämmelsen fogas ett omnämnande av incidensen av covid-19 i det land eller den region som avses i bestämmelsen i förhållande till incidensen av covid-19 i Finland eller utbredningen av en virusvariant (ShUB 25/2021 rd). Om gränsen för incidensen fastställs så att den är lägre än Finlands incidenstal får diskrepansen inte vara betydande.

Under det muntliga hörandet 14.10.2021 framförde social- och hälsovårdsministeriet att utkastet baserar sig på det av ministeriet föreslagna incidensgränsvärdet på 25/100 000 de senaste 14 dagarna. Detta är således mindre än en femtedel av incidensen i Finland de senaste 14 dagarna, vilken är en betydande diskrepans och står därmed i strid mot den nya principen i 16 c § att undanta länder och regioner med lägre incidens än i Finland. Social- och hälsovårdsministeriet framförde under det muntliga hörandet att incidensvärdet i Finland varierar mellan olika regioner och att det i nuläget finns regioner i Finland med incidens kring 25-30/100 000 de senaste 14 dagarna. Diskrepansen mellan dessa regioner i Finland och regioner utrikes skulle därmed inte vara betydande. Landskapsregeringen påpekar att ett sådant förhållningssätt i nuläget inte tar hänsyn till befolkningstätheterna i regionerna. De befolkningstätaste regionerna i Finland har en betydligt högre incidens.

Landskapsregeringen noterar att en konsekvens av att använda detta gränsvärde är att Sverige inte är ett av de länder som listas i 1 § i utkastet till statsrådets förordning. Inte heller är någon svensk kommun ett av de områden som listas i paragrafen. Däremot är gränskommunerna i Norge undantagna trots att incidensen är högre än social- och hälsovårdsministeriets gränsvärde på 25/100 000 i både Karasjok och Sør-Varanger (vilka båda rapporterade 14.10.2021 en 14-dagarsincidens på 40/100 000). Liksom tidigare görs således en inkonsekvent bedömning med olika kriterier för olika gränsområden.

14-dagars incidensen var vecka 39-40 under 2021 betydligt lägre i Sverige (81/100 000) än i Finland (ca 140/100 000). Incidensen i Sverige har varit stabil under de senaste fyra veckorna samtidigt som den ökat under samma period i Finland. Baserat på såväl incidens som andel test som är positiva klassificerade ECDC för vecka 39-40 Sverige som ett gult land (en region var grön) samtidigt som hela Finland är rödlistat förutom Åland som var gul region (se karta).

Danmark, Norge och Island (14-dagarsincidens 122, 123, respektive 142/100 000) hade en liknande epidemisituation som i Finland. Delta-varianten dominerar i samtliga Nordiska länder och ingen ny oroväckande virusvariant sprids i något av länderna. I enlighet med EU:s gemensamma principer ska därmed personer som reser från samtliga Nordiska länder undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test vid inresa till Finland.

Under det digitala möte med social- och hälsovårdsministeriet 14.10.2021 framförde landskapsregeringen bedömningen att det inte finns någon epidemiologisk eller smittskyddsrelaterad grund för den föreslagna förordningen. Landskapsregeringen redovisade på nytt erfarenheterna från testning av inresande till Åland utförda sedan 12.7.2021 (se tidigare utlåtande) samt att bedömningen att denna testning inte haft några identifierbara positiva effekter står fast även efter analys av de senaste veckornas testning. Närvarande tjänstemän från social- och hälsovårdsministeriet hade inga invändningar mot landskapsregeringen bedömning av avsaknad av smittskyddseffekt av kravet att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test vid inresa till Åland. Man önskade förslag från landskapsregeringen på hur man kunde underlätta gränspassager, särskilt mellan Åland och Sverige. Landskapsregeringen förslag är att inte bara Sverige utan alla Nordiska länder undantas från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test. Detta skulle inte innebära någon påtaglig risk och skulle stärka återuppbyggnaden av det Nordiska samarbetet och återupprättande av visionen om att Norden ska bli världens mest integrerade region.

Slutligen konstaterar landskapsregeringen att den föreslagna giltighetstiden inte kan anses vara förenlig med social- och hälsovårdsutskottets betänkande. Landskapsregeringen hänvisar i övrigt till sina tidigare utlåtanden där landskapsregeringen redogjort för de många negativa konsekvenser som bestämmelserna om covid-19 intyg vid ankomst till Finland har medfört.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, susanne.eriksson@lagtinget.ax
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Anna Hallberg, nordisk samarbetsminister, anna.hallberg@gov.se
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
Justitiekanslersämbetet, registratur@okv.fi
Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi
Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Claes Hammar, generalkonsul på Åland, claes.hammar@gov.se
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
Noora Löfström, Statsrådets kansli, noora.lofstrom@vnk.fi